

Hivatalos jelentés az éjszakai berepülésről és a tegnap lelőtt 15 ellenséges gépről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Június 30-án a késő esti órákban északkeleti határunkon több útvonalon egyes ellenséges gépek léptek be az ország légterébe és azt délnyugati irányban átrepülték.

Június 1-én a kora hajnali órákban ugyanezen az útvonalon egyes ellenséges gépek délnyugatról északkelet felé repültek át az ország légterét. Bombázást és kárt sehonnán sem jelentettek. Ugyancsak június 1-én a kora hajnali órákban az ország nyugati légterébe is berepült egy ellenséges gép, de nyomban visszafordult és a berepülési útvonalán dél felé távozott.

Az 1944 június 30-án délelőtt lezajlott ellenséges támadás alkalmával a légvédelmi tüzérsg és a vadászpilóták az eddig beérkezett jelentések szerint 15, nagyrészt négymotoros bombázót lőttek le. A lelőtt gépekről kiugrott ejtőernyősök nagyrésze égve zuhant le.

Főleg a Balaton felett vívtak heves légicsatákat

Berlin, június 1. A német és magyar légharcoló erők már a berepülés után állandóan támadták azt az erős észak-amerikai bombavetőköteléket, amely június 30-án délelőtt a délolasz térségből Horvátországon és Magyarországon keresztül berepült a Birodalom délkeleti területeire — jelentik a Német Távirati Irodának. A kedvezőtlen időjárás miatt nem került sor összefogott támadásokra, mindössze elszórtan dobtak bombákat különböző német, magyar és horvát célpontokra, ezek azonban nem okoztak említésre méltó kárt.

Német vadászok főleg a Balaton felett vívtak heves légiharcokat az ellenséges kötelékekkel, amelyeket sok nagytávolságú vadászgép kísért.

(MTI)

Légiriadó alatt pincékben folyt a hernáduiteai Petiot-banda kihallgatása

Tizenhat tagja van már a bünszövetkezetnek

A hernáduiteai feldaraboló és halottégető bünszövetkezet rémregénye egyre bővül. A két gyilkosságon kívül egész sereg zsarolást és más szélhámossgot is követett el a bünszövetkezet, amelynek eddig tizenhat tagja van a rendőrségen.

A gyilkosságban a Treitl testvéren kívül még hárman vettek részt. A szép Kovács Magda volt az egész társaság felhajtója. Ő adta az ötletet a gyilkosságok elkövetésére is. Rajtuk kívül még tíz szereplője van az ügynek, akik az elrabolt értéktárgyak eljuttatásával, vagy más úton-módon vettek részt a büncselekményekben. A rendőrség tegnap még a légiriadó alatt is három órán keresztül, lent az óvóhelyen, folytatta a tettesek kihallgatását. Az egyik pincében a főbűnös Treitl Jánost hallgatták ki, a másikban Kovács Magdát.

Treitl János előadta, hogy amikor külföldről hazatért, a Thököly-úton egy jóforgalmú vendéglőben volt fizetőpincér. Naponta 100—120 pengő is megkeresett, azonkívül teljes ellátást kapott. Keveselte ezt az összeget és elhatározta, hogy bűnözés útján fog még több pénzt keresni. Kovács Magda volt a segítőtársa.

40.000 pengő és 700 üveg tokaji

A leány szoros barátságban állt az Aranykacsá vendéglő egyik fiatal cigányzenészevel. Korényi Atadával, tőre tudta meg, hogy a vendégórák során megfordul két testvér, akinek a Dorottya-utcában borkereskedésük van. Ez a két gazdag testvér volt Karfunkel Piroška és Szántói Róza. Egy faluban születtek a cigánnyal és innen ismerte az anyagi helyzetüket.

Kovács Magda azt vallotta, hogy megszerzi a két nő vagyonát és ebből bőségesen jut majd számára hozomány. Treitl elcsúszott megbeszéltek a két nő kifosztásának részleteit.

A mentők statisztikája:

57.786 kivonulás egy év alatt

A Budapesti Önkéntes Mentőegyesület rendes évi közgyűlésén Szabó Imre dr. igazgató-főorvos előterjesztette az évi jelentést.

Eszerint a mentők az elmúlt évben 57.786 esetben nyújtottak segítséget. Az előző évhez mérten közel 2000 esettel többször. A mentők gépkocsijai egy év alatt 439.000 kilométert futottak meg. 35 orvos, 10 szigorló orvos, 40 orvostanhallgató, 24 gépkocsivezető és 30 ápoló 22 gépkocsival látta el a szolgálatot.

A közgyűlés jutalomban részesítette a kiváló segítő munkát nyújtó mentőorvosokat és elismerőlevelet, valamint pénzjutalmat osztott ki a személyzet tagjai között.

Feltárták Magyarországot legmélyebb hasadékbarlangját

A Pannonia Turista Egyesület barlangkutató osztálya június 25-dike és 29-ike közt a szilicei fennsíkban a „Nagymálnási part” közelében 140 méter mélységű függőleges hasadékbarlangot (zsombolyt) tárt fel. Ez a zsomboly Magyarország legmélyebb barlangja. A kutatók felmérték és feltérképezték. (MOT)

— A NÉMET VÉDERŐ több olyan görög iskolaépületeket adott vissza eredeti rendeltetésének, amelyet azelőtt katonai célokra lefoglalt. (TP)

— TOVÁBB TART A NYUGAT-ANATÓLIAI FÖLDRENGÉS. A híres gedizi mosé minarettje is összeomlott.

Pénz és művészet

A Fészek Klub helyiségében tegnapelőtt nyílt meg a Magyar Művészek Háza. O ah György országgyűlési képviselő elnöki megnyitóbeszédében felhívást intézett a magyar társadalomhoz, hogy ne feledkezzenek meg a művészet iránti kötelességéről. Mutassuk meg, hogy mi magyarok is képesek vagyunk arra, amivel a zsidó: ameyit dicseked ck. Többet kell tennünk, komolyabban és hathatósabban kell támogatnunk a magyar kultúrát, mint a zsidó tőkésék tették, akiknek az igazi magyar kultúra sohasem volt szívügyük és irodalompartolásuk, művészttámogatásuk csupán eszköz volt gazdasági és szellemi imperializmusuk támogatására.

Július 3.-ától

újából szabályozták az elsötétítést

A honvédelmi miniszter 123.600/eln. 35-1944. H. M. számú rendeletével július 3-ától újra szabályozta az elsötétítés időpontját. A rendelet értelmében úgy a magánvilágítás elsötétítése, mint a közvilágítási lámpák csökkentett fényvel való világítása, valamint a járművek fénytompítóval való közlekedése azonos időpontban kezdődik és azonos ideig tart. Az új elsötétítési

időpontok és azok tartama a következő: 1944 július 3-ától 16-ig kezdődik 22 órákor és tart 4 óra 30 percig. Július 17-étől 30-ig kezdődik 21 óra 45 perccel és tart 4 óra 45 percig. Július 31-étől augusztus 13-ig kezdődik 21 óra 30 perccel, augusztus 14-étől szeptember 3-ig kezdődik 21 órákor és tart július 31-étől szeptember 3-ig 5 óráig. Az elsötétítésre vonatkozó egyéb rendelkezések változatlanok maradnak.

AZ EMLÉKEK VÁDBESZÉDE

Egy székelyföldi utinaplóból

Székelyudvarhely, 1944 július hó. Reggel befordulunk az öreg református kollégium kapuján s csakhamar előkerül Haáz Rudolf, a református gimnázium és a kollégiumi múzeum igazgatója. Haáz olyan múzeumot szervezett, mely páratlan Magyarországon. Múzeumainkat a tudósok többnyire önmaguknak és kartársaiknak csinálják. Az életet és a közönséget másodrendű tényezőnek tekintik. Ez a múzeum azonban tudós fő munkája, megállja a szigorú tudományos kritikát és mégis az életet tükrözi. Nemcsak a honfoglaláskori ősök mindennapi szerszámai érdeklik, hanem a mai székely nép mindennapi élete is. Teljes és fölötté dús képet kapunk a székely életről s ezt a nagyszerű anyagot Haáz egymaga gyűjtötte diákjai segítségével.

A múzeum folyosóján a régi kollégiumi élet képeit találjuk. Haáz hosszas és lelkiismeretes kutatásai alapján a régi diákéletet rekonstruálta ezeken a képeken. A székelyudvarhelyi kollégium a XVIII. században és a XIX. század elején még főiskola volt, teológiai, jogi és filozófiai fakultással. Csodáljuk a régi Erdély kultúráját? A »csodát« könnyen megfejtethetjük: módjában állt saját földjén saját fiaiból kultúremberéket nevelni magának. Látogassuk meg azokat a vidéki kollégiumokat, amelyek száz-kétszáz esztendővel ezelőtt még főiskolai rangban voltak s mindenkiben 50—60.000 kötetes könyvtárakat találunk a legnagyobb anyaggal. Természetesen ezeknek az európai színvonalú könyvtáraknak fejlődése megállt, midőn a főiskola megszűnt vagy összezsugorodott. S ezzel párhuzamosan a vidéki városok is elszűkültek, másodrendű és harmadrendű, de mindenképpen »elhanyagolt« tényezővé süllyedtek...

A nagy árvíz

A kiegyezés korszaka olyan volt, mint egy nagy árvíz. Elsöpörte a magyar vidék kultúráját s a roncsokat Budapestre sodorta. Budapest azután szellemi uniformisba öltözött az ifjúság s szétküldte az országba, nem törőve azzal, hogy a magyar vidék mennyire idegenkedik e tő a szel emi uniformisól. A fevidéki embert Erdélybe küldték, az erdélyit Dunántúlra. Nem törődtek azzal, hogy a tájnak sajátosos lelkük van és joggal sajátosos igényeket is táplálnak. Csoda-e, hogy a Pestben nevelkedett alföldi ember idegenül érezte magát Székelyudvarhelyen? S mire némi-képen beilleszkedett az új környezetbe, akkor esetleg elhelyezték például a felső Tiszavidékre? Csoda-e, hogy a tájak a »régio« lelke fonyadni kezdett s a vidéki városok, melyeknek kollégiumaiban és főisko-

laiban a tájak lelke nőtt valamikor nagyra, reménytelen és sivár életforma, »kvaterkázó kultúra« ütötte fel a fejét?

Budapest lett az új idők Mekkája s a hívők csalódottan tértek vissza ebből a Mekkából. Holott Budapest serepé és fejlődését nagyszerűen lehetett volna bíz oítani a magyar vidék kultúrájának tönkresilányítása nélkül.

A „fusulykások“

A kollégium diákjait minden időben Székelyföld népe adta. A szegények valamikor maguk főzték ebédjüket a lakószobában lévő szabad tűzhelyen. Később egészségügyi okokból megtiltották az »önellátást« s ezután kinn a városban fogadtak főzőasszonyt és délben nagy kondérokban hordták haza. »Fusulykásoknak« hitták őket, mert csaknem mindennap fusulyka volt az ebéd...

A székelyudvarhelyi adatok ugyanazt bizonyítják, mint a sárosatakiak vagy a debreceniek: a vidéki főiskolák alulról, a népből merítettek. Nem volt szükség ebben az időben mester-séges tehetségvizsgálatra, mert a vidéki Alma Mater elvágta a tehetségek kiválasztását és felkarolását. Másként fordult a helyzet Budapesten. A távol vidékről felkivánczó népfiaikat megelőzték a zagyva középréteg fiai, a magyar nép fiai elé vágta a »töredék-asszimiláns« lelkek. Az egyetlen pirinyóvá vált a paraszti, tehát gyökeresen magyar származású ifjúság százaléka s az értelmiség önmagából »úshodott meg« s sűrűellenü...

Magyar polgárok

A kiegyezés korszaka minden tekintetben elhanyagolta Székelyföldet. Idegen forrásokból verbuválta a polgárságot, holott a székelységben nagyszerű anyagot talált volna erre a célra. A Magyarországból Székelyföldre került katonatisztek meglepetve mesélik, hogy mennyi kereskedőt találnak a bevonuló tartalékos tiszték között. A közepeztály fiai a szünidő folyamán jóformán kivétel nélkül kereskedésekben és ipari üzemekben dolgoznak, kifutók, nyomdászinasok, mindenféle munkát örömet vállalnak.

Itt él a magyar polgárság kovása, de a székely városok semmiféle segítségével sem kaptak a kiegyezés korában, hogy termő ipari géppontokká nőjjenek. Egy lépés sem történt olyan irányban, hogy a székely ifjúságból a magyar kereskedőréteg állandó utánpótlást nyerjen. A mult vadal s vadjai előtt porrá omlik a védekezés. De a mult tanít is! Vigyázzunk, nehogy a jövőnk rólunk is olyan súlyos ítéletet mondjon, mint aminőben mi a multat részesítjük.